

Mariusz Grabowski (*Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie*)

Prawne aspekty działalności publicznej duchownych

Streszczenie

W polskim systemie prawnym pojęcie „duchownego” jest ustalane na podstawie wewnętrznych regulacji kościołów i innych związków wyznaniowych. Duchowni, będący obywatelami polskimi, mają identyczne prawa jak wszyscy inni obywatele. Ograniczenie praw duchownych w przedmiotowym zakresie, byłoby złamaniem konstytucyjnych zasad, postanowień ratyfikowanych umów międzynarodowych oraz przepisów ustawowych. Kodeks Prawa Kanonicznego Kościoła Katolickiego zawiera bezwzględny zakaz sprawowania przez duchownych publicznych urzędów, z którymi łączy się udział w wykonywaniu władzy świeckiej (kan. 285 §3 KPK), zakaz takiego uczestnictwa w stowarzyszeniach, które pozostają w kolizji z obowiązkami duchownych (kan. 278 §3 KPK) oraz względny zakaz czynnego udziału w partiach politycznych albo w kierowaniu związkami zawodowymi (kan. 287 §2 KPK). Wszelkie ograniczenia dotyczące działalności publicznej duchownych można rozpatrywać wyłącznie na gruncie prawa kanonicznego. Wynika to z obowiązującego porządku prawnego, w tym z konstytucyjnej zasady autonomii Kościoła i państwa.

Słowa kluczowe: duchowni; kościoły i inne związki wyznaniowe; wolność religijna; Kościół katolicki; autonomia Kościoła i państwa; funkcje publiczne; prawa konstytucyjne; wolność sumienia i religii; Kodeks Prawa Kanonicznego; prawo kanoniczne

Legal aspects of the public activity of clergymen

Summary

In the Polish legal system the term “clergyman” is determined on the basis of the internal regulations of churches and other religious organizations. Clergymen, as Polish citizens, have the same rights as all other citizens. Limitation of the rights of the clergy as regards their public activity would be a violation of constitutional provisions, regulations of ratified international agreements and statutory provisions. In accordance with the Code of Canon Law (CIC), the clergy are strictly prohibited from holding public offices connected with exercising secular power (CIC, c. 285 § 3), from such participation in associations which collides with the duties of the clergy (CIC, c. 278 § 3). In addition, there is a relative prohibition to actively

participate in political parties or in the management of trade unions (CIC, c. 287 § 2 CIC). Any restrictions on the public activity of the clergy can be considered only under canon law. This is due to the existing legal order, including the constitutional principle of the autonomy of Church and State.

Key words: clergy; churches and other religious organizations; religious freedom; Catholic Church; autonomy of Church and State; public functions; constitutional rights; freedom of conscience and religion; Law on Religion; Code of Canon Law